

Історія та поточний момент відносин Україна-НАТО: впровадження «позаблоковості» та наслідки

Олександр Сушко

Володимир Горбач

Ігор Козій

Відносини Україна-НАТО протягом тривалого часу розгортались в контексті послідовної політичної волі української сторони до зближення з Альянсом. Україна першою із не-членів НАТО приєдналась до «Партнерства заради миру» у 1994 році, уклала у 1997 році ексклюзивний документ – Хартію про особливе партнерство – що свідчив про виключний та привілейований характер взаємин. У 2002 році Україна проголосила стратегію, спрямовану на набуття членства в НАТО, а у 2005 році розпочала Інтенсифікований діалог щодо членства. Драматичний 2008 рік, коли Україна не отримала на Бухарестському саміті Плану дій з набуття членства завершився компромісним рішенням щодо надання Україні формату **Річної національної програми (РНП)** – інструменту, що раніше надавався тільки офіційним кандидатам до Альянсу.

У 2010 році дану довготривалу політичну лінію було видозмінено. Доктринальною установкою, яка визначила політичні рамки відносин Україна-НАТО, є концепція «позаблоковості», що походить із програмних положень Партії Регіонів і Віктора Януковича, і була впроваджена в національне законодавство у 2010 році, замінивши попередню цільову парадигму України, спрямовану на набуття членства в НАТО.

Вплив даної зміни був комплексним – від зміни офіційної назви РНП (програма щодо «співробітництва» а не щодо «членства» як раніше), до корекції багатьох її змістовних положень, а також законодавчих, фінансових інституціональних засад співпраці з НАТО, суттєвого скорочення і втрати досвідчених фахівців у задіяних відомствах, які, зокрема, опікувалися підготовкою та моніторингом виконання РНП.

В той же час, попри відмову України від мети набуття членства в НАТО, змістовне ядро РНП залишилося формально незмінним – спрямованим на досягненням Україною євроатлантичних стандартів демократичного управління, верховенства права, проведення комплексних реформ військово-безпекового сектора у відповідності до стандартів НАТО. За нової влади Україна підтвердила раніше задекларовані пріоритети європейського стратегічного курсу країни і таким чином не відмовилась від базисної основи РНП, що полягає у запровадженні європейської моделі врядування, правоустрою, цивільно-військових відносин, реформ безпекового сектора. Це дозволило зберегти в основних рисах зміст РНП, позбувшись її «обгортки» (але за суттю, її визначальної мети): на сьогодні Україна є єдиною

державою, яка бере на себе у відносинах з НАТО зобов'язання щодо трансформацій усього спектру політико-безпекових відносин, не претендуючи на членство в НАТО.

Однак аналіз практики виконання РНП Україною залишає недоведеним питання можливості виконання такого обсягу зобов'язань без політичної волі до інтеграції. І саме про це свідчать перші публічні «занепокоєння» (зокрема у Декларації Саміту НАТО в Чикаго, травень 2012 р.) з боку Альянсу щодо дотримання принципів верховенства права і прав людини. Маємо також констатувати, що порівняно з РНП -2010 відбулася певна корекція (відповідно до змінених цілей і завдань) її змісту, яка торкається також збереження відповідних принципів і механізмів (які були виключені, скорочені або послаблені).

Робота у форматі РНП надає державі можливість відпрацювання сучасних підходів до впровадження послідовної державної політики із органічним поєднанням короткострокового (на рік) та середньострокового (на кілька років) планування. Щороку на виконання РНП Урядом розробляється детальний План заходів з виконання РНП (далі - ПЗ РНП). В той же час на практиці при плануванні РНП та ПЗ РНП далеко не завжди дотримується зв'язок середньострокових цілей із завданнями на поточний рік. Значна частина заходів ПЗ РНП, навіть у випадку їхнього виконання, не призводить до суттєвого наближення до втілення середньострокових цілей. Крім того, ПЗ РНП традиційно ухвалюються із значним запізненням. Так, наприклад, уряд затвердив план виконання РНП на 2012 рік лише 22 серпня 2012 року.

В щорічних указах Президента України щодо РНП хронічно фіксується відірваність та неспівпадіння задекларованих у РНП середньострокових цілей подібним цілям, окресленими іншими відомчими (функціональними) урядовими програмними документами.

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) продовжують хибну практику згортання висвітлення конкретних обсягів фінансування окреслених заходів, посилюється тенденція усунення конкретизації питань фінансового забезпечення заходів ПЗ РНП.

Збільшується розрив між практикою планування середньострокових цілей, заходів та бюджетним плануванням. ЦОВВ продовжують хибну практику відмови від прив'язки заходів до конкретних джерел і обсягів фінансування, відходу від конкретизації фінансового забезпечення заходів ПЗ РНП.

Проблема розриву середньострокових цілей із планованими заходами фіксувалась і раніше, однак протягом 2011-2012 років вона лише поглибилася і стала системною. Нерідкими є випадки ототожнення цілей, пріоритетів та заходів, підміна цілей заходами, невиправданих повторів у викладенні цілей, завдань і заходів. Йдеться і про невідповідність заходів, їх дрібність і обмеженість для реального наближення до задекларованих цілей.

Питання якісної координації виконання РНП не було вирішене. МЗС, на яке покладено відповідні функції, не має ані відповідних повноважень, ані ресурсів. В той же час системи координації на рівні Кабінету міністрів та його Секретаріату фактично не існує. Отже РНП існує у певному вакуумі, без належного узгодження з відповідними державними програмами реформ, які існують відокремлено і від РНП, і одна від одної.

Протягом 2011-2012 років суттєво погіршилась ситуація із прозорістю планування, впровадження і моніторингу виконання РНП. Ускладнився доступ до відповідної документації, з публічного доступу зникли документи, які дозволяли ознайомитись із ходом виконання запланованих заходів та оцінкою діяльності відповідних ЦОВВ в контексті РНП. Частина документів, які раніше розміщувалася на сайтах державних органів, нині не надається навіть

за офіційним запитом організацій, що здійснюють дослідження (перебіг здійснення даного дослідження виявив це особливо чітко).

Скорочені відповідні розділи та інформація про стан співробітництва, яка в попередні роки містилася на сайтах органів виконавчої влади. До процесу планування і моніторингу РНП (на регулярній основі) практично не залучені незалежні експерти, зацікавлені громадські організації і ЗМІ, державними органами, зокрема, не виявлено інтересу до даного дослідження в процесі його підготовки. Все це ускладнило проведення якісного незалежного громадського моніторингу.

Оборонно-безпекове планування РНП та відповідного Плану заходів зазнало впливу, пов'язану як з наслідками проголошення «позаблоковості», так і з поглибленням проблеми недофінансування. Протягом 2011-2012 рр. відбувалось поступове перетворення РНП із «національної програми» (якою вона по суті і має бути) на «програму двостороннього співробітництва» із покладанням ресурсного забезпечення переважно на партнерів з Альянсу. Більшість заходів Плану заходів з виконання РНП – 2011 (далі - ПЗ РНП) подано як заходи міжнародного співробітництва, в яких фінансові зобов'язання перекладаються на міжнародні організації та держави – члени НАТО. Відтак, Україна взяла курс на самоусунення від фінансування цілої низки важливих зобов'язань щодо реформ та заходів у сфері оборони.

Недостатнє фінансування потреб розвитку Збройних Сил України суттєво обмежило виконання Державної програми розвитку ЗС України на 2006-2011 роки, а разом з нею – і ключового Розділу II РНП (Оборонні та військові питання). Не забезпечено і відповідне інформаційне забезпечення цього процесу. Недостатньо використовуються можливості міжнародних партнерів, фондів і неурядових організацій (зокрема ПА НАТО, ААД тощо).

З одного боку, РНП сприяла становленню прогресивної для України практики інтегрованого підходу до реформ, що надало новий досвід планування та впровадження цілісного підходу до прийняття та реалізації зобов'язань за усім спектром значущих напрямків державної політики.

З іншого боку, набутий досвід не дає достатньо підстав стверджувати про ефективність даного формату як засобу мобілізації ресурсів для проведення реформ за існуючих в Україні політичних умов. Планування, виконання та звітування щодо РНП носить переважно формальний характер і демонструє великий розрив між цілями, планованими заходами та реальним ресурсним забезпеченням. Багато виявлених дослідженням фактів свідчать про те, що відданість даному формату співпраці зберігається радше за інерцією, і українська сторона наразі не готова інвестувати достатні зусилля для того, щоб перетворити свій досвід у форматі РНП на «історію успіху».

Щодо заходів з імплементації Конструктивного партнерства з Організацією Північноатлантичного договору

Для практичного втілення партнерства під егідою Комісії Україна - НАТО створено п'ять спільних робочих груп, які зосередилися на питаннях воєнної реформи, оборонно-технічного співробітництва, економічної безпеки, планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру та науки і довкілля.

Слід зазначити, що основними критеріями у виборі тих чи інших напрямів діяльності, крім традиційних для України питань безпекової політики, а також питань досягнення

українською державою належних стандартів обороноздатності, вперше постало не менш вагоме питання економічної доцільності заходів.

На поточний момент Україна зосередилася на проектах, пов'язаних з наданням авіаційних транспортних послуг, заходах військового співробітництва, а саме участі в військових операціях під проводом НАТО, Силах швидкого реагування НАТО, а також заходах, спрямованих на розвиток військово-технічного співробітництва.

Програма НАТО щодо забезпечення стратегічних повітряних перевезень SALIS (Strategic Airlift Interim Solution).

Починаючи з 2006 року, Україна залучена до забезпечення можливості здійснення стратегічних повітряних перевезень вантажів військового та невійськового призначення з використанням авіаційної техніки, яку орендують у третіх країн, під назвою SALIS.

Крім країн-членів НАТО (Бельгія, Великобританія, Угорщина, Німеччина, Греція, Данія, Канада, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Словаччина, Словенія, Франція, Чехія) до програми SALIS також залучені Фінляндія, Швеція та в якості підрядника - спільна українсько-російська компанія Ruslan SALIS GmbH, до складу якої входить російська група компанії «Волга-Днепр» та українська компанія «Авіалінії Антонова»), штаб-квартира в м.Лейпциг.

«Авіалінії Антонова» і російська «Волга-Днепр» є провідними світовими операторами важкого транспортного літака Ан-124-100 «Руслан» вантажопід'ємністю 150 тон.

Умовами контракту передбачається утримання Альянсом двох літаків Ан-124-100 на військовій авіабазі у м.Лейпциг (Німеччина) та надання чотирьох літаків по замовленню з території України та Росії.

У січні 2006 року відповідну угоду між Агентством НАТО з технічного обслуговування та постачання (NAMSA), країнами-учасницями програми (на час підписання – 15 держав) і компанією Ruslan SALIS GmbH підписано на термін до кінця 2010 року з подальшою можливою пролонгацією. В грудні 2012 НАТО в черговий раз пролонгувало контракт на оренду українських і російських важких транспортних літаків Ан-124-100 до 31 грудня 2014 року.

Участь Збройних Сил України у операціях з підтримання миру під проводом НАТО

Сьогодні Україна бере участь в чотирьох поточних операціях під проводом НАТО, а саме: у складі Багатонаціональних сил КФОР у Косово, Міжнародних силах сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан, Антитерористичній операції НАТО "Активні зусилля" та Військово-морській операції НАТО "Океанський щит".

Багатонаціональні сили КФОР у Косово

Основними завданнями миротворчого контингенту у складі 133 осіб визначено: проведення патрулювання, виставлення спостережних постів та супроводження конвоїв,

охорона важливих об'єктів КФОР та участь в операціях та заходах, які проводить Багатонаціональна бойова група "Схід" та командування КФОР.

Нині забезпечено участь та планові ротації національного контингенту у діяльності БНС з підтримання миру в Косово (КФОР) чисельністю 161 військовослужбовець.

Міжнародні сили сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан

Основними завданнями українського миротворчого персоналу визначено: налагодження і підтримання взаємодії з урядовими структурами Афганістану та представниками міжнародних організацій, розгорнутих в країні; надання медичної допомоги представникам Міжнародних сил; сприяння безпеці та місцевому населенню; інженерна розвідка місцевості та знешкодження вибухонебезпечних предметів в зоні відповідальності; надання консультативно-дорадчої допомоги військовослужбовцям Афганської Національної Армії з питань обслуговування та експлуатації вертолітної техніки, тощо.

На сьогодні продовжено участь та планові ротації національного персоналу в рамках діяльності МССБ загальною чисельністю 30 військовослужбовців.

Антитерористична операція НАТО "Активні зусилля"

У ході виконання операції Україна забезпечила залучення українського комплекту сил, призначеного для участі в операції "Океанський щит", в інтересах операції НАТО "Активні зусилля" (*associative support*) на період їх переходу акваторією Середземного моря до району виконання завдань в районі Африканського рогу (від ВМБ Суда до Суецького каналу) та направила корвет "Тернопіль" для участі у посиленому патрулюванні (Surge 5,6) в рамках операції у складі постійного військово-морського угруповання НАТО №2 та постійної військово-морської протимінної групи №2 згідно з планом у період 13.10-13.11.13.

Військово-морська операція НАТО "Океанський щит"

Під час операції "Океанський щит" корабель ВМС ЗСУ виконуватиме завдання з патрулювання морських районів, супроводження суден а також з перехоплення підозрілих суден.

У ході операції Україна забезпечила практичне виконання завдань фрегатом "Гетьман Сагайдачний" разом з палубним вертольотом Ка-27 та групою спеціального призначення (оглядовою командою) в інтересах операції.

Спільні проекти, які сприяють розвитку ЗС України та підвищенню обороноздатності держави

Участь ЗСУ у Силах реагування НАТО.

Задля підвищення бойової готовності, підрозділи ЗСУ залучено до програми участі у Силах реагування НАТО. Зокрема, у першій половині 2013 року забезпечено участь літака Іл-76МД в Силах реагування НАТО.

Разом з тим заплановано залучення до модулів негайного реагування СРН: роти морської піхоти окремого батальйону морської піхоти Військово-Морських Сил ЗС України у 2014 році та санітарного літака аеромедичної евакуації Ан-26 "Віта" з групою аеромедичної

евакуації 456 бр ТрА Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону у 2015 році.

Програма НАТО з обміну даними про повітряну обстановку (ОДПО) в рамках роботи Комітету ППО НАТО.

В рамках Програми НАТО з обміну даними про повітряну обстановку забезпечено введення в дію 2-го операційного району (Південного), плану взаємодії між ЗС України та відповідними структурами Альянсу у Західному та Південному районах, а також проведення на базі штабу СК-О переговорів делегації Повітряних Сил ЗС України щодо можливості використання програми НАТО з ОДПО у режимі до 200 морських миль на постійній основі.

Створення у ЗС України системи вивчення та узагальнення досвіду.

Проводиться послідовна робота щодо започаткування реалізації першочергових заходів співробітництва з Об'єднаним центром НАТО з вивчення та узагальнення передового досвіду (Joint Analysis and Lessons Learned Centre – JALLC).

Співробітництво у галузі стандартизації.

ЗС України продовжили співробітництво з Агенцією НАТО з питань стандартизації (NSA), у ході якого запроваджено дієвий контроль за реалізацією положень Дорожньої карти, забезпечено стажування представника ЗС України в NSA та участь у засіданні Комітету НАТО з питань стандартизації на рівні керівників.

В рамках військового співробітництва з НАТО забезпечується індивідуальна та колективна підготовка військовослужбовців та підрозділів ЗСУ, здійснюється розвиток інфраструктури та можливостей Міжнародного центру миротворчості та безпеки (МЦМБ), продовжено співробітництво за програмою "Глобальна ініціатива з підтримки миротворчих операцій" в рамках надання міжнародної технічної допомоги (оснащення МЦМБ мережею Wi-Max та будівництво навчальної ділянки "Містечко Східної та Європейської країни").

Крім того, забезпечується реалізація Річної національної програми (РНП, Розділ II. Оборонні та військові питання), виконання заходів Робочого плану співробітництва між ВК НАТО та ГШ ЗСУ, воєнно-політичного діалогу та постійна участь представників ЗС України у засіданнях:

- Робочої групи (РГ) ВК НАТО з питань військового співробітництва у форматі з Україною;
- РГ ВК НАТО з питань військового співробітництва у форматі з ЄАП;
- РГ ВК НАТО з питань операцій;
- РГ НАТО з транспорту і перевезень у рамках Комітету НАТО з логістики;
- РГ Комітету НАТО з протиповітряної оборони;
- Ради НАТО з консультацій, командування і управління;
- Логістичного комітету НАТО;
- Комітету НАТО з паливно-мастильних матеріалів.
- Комітету НАТО зі стандартизації;

- Комітету НАТО з верифікації;
- Комітету НАТО з протиповітряної оборони;
- Комітету НАТО з перспектив гендерної політики;
- Комітету начальників військово-медичних служб НАТО;
- Конференції з питань стратегічного військового партнерства;
- Конференції з питань сучасних тенденцій розвитку оборонної сфери;
- Фінансової робочої групи НАТО;
- Конференції та навчальному курсі Центру вивчення та узагальнення передового досвіду НАТО – JALLC;
- Комітету начальників військово-медичних служб НАТО;
- Глобальної конференції з генерування сил до складу операцій та Сил реагування НАТО.

Проект Тростового фонду Програми НАТО в Україні зі знищення звичайних боєприпасів, стрілецької зброї і легких озброєнь (ЛОСЗ)

Проект Тростового фонду Програми НАТО в Україні зі знищення звичайних боєприпасів, стрілецької зброї і легких озброєнь (ЛОСЗ) спрямований на демілітаризацію 133 тисяч тон боєприпасів, 1,5 млн. ЛОСЗ та надання допомоги в знищенні 3 млн. од. мін ПФМ-1, протягом 12 років у 4 етапи.

Протягом першого етапу проекту (2006-п.2012 рр.) знищено 15 тисяч тон боєприпасів, 400 000 легких озброєнь і стрілецької зброї (ЛОСЗ) і 1000 переносних зенітно-ракетних комплексів (ПЗРК). Крім того, за фінансової підтримки Тростового фонду НАТО виготовлено та встановлено на Донецькому казенному заводі хімічних виробів обладнання (інсинератор) зі спалювання боєприпасів малого калібру. Внесок Тростового фонду у цей етап проекту становив 10,8 млн. євро.

Провідною державою 1-го етапу проекту були Сполучені Штати Америки. Виконавчим агентом, що відповідає за укладення контрактів та здійснює управління проектом, є Агенція НАТО з матеріально-технічного забезпечення і постачання (NAMSA- тепер НСПА).

Державами-донорами, крім США, були: Австрія, Болгарія, Канада, Німеччина, Угорщина, Ісландія, Ірландія, Латвія, Литва, Люксембург, Нідарланди, Норвегія, Польща, Словаччина, Швейцарія, Туреччина, Великобританія, а також Європейський Союз.

У вересні 2010 року NAMSA направила Україні Пропозиції на другий етап проекту. Внесок Тростового фонду на другий етап становитиме близько 25 мільйонів євро. США виступають в ролі провідної держави на другий етап проекту. На цьому етапі планується знищити 73,5 тисяч тонн звичайних боєприпасів, 366 тисяч одиниць стрілецької зброї та 3 млн. протипіхотних мін ПФМ-1.

Підготовка, погодження та затвердження всіх необхідних документів завершилось прийняттям Закону України та трьох Постанов Кабінету Міністрів України.

Сполучені штати Америки виступають у ролі провідної держави на 2-й етап проекту. Іншими країнами-донорами цього етапу проекту на сьогодні є: Німеччина, Швейцарія, Туреччина, Ірландія. Європейський Союз виступає спонсором утилізації протипіхотних мін.

В рамках 2 етапу проекту залучені виробничі потужності Державного підприємства «Укроборонлізинг» у м. Кам'янець-Подільський з утилізації стрілецької зброї, «Центр УОС-ДМ» Державного підприємства «Укроборонсервіс» з утилізації звичайних боєприпасів, випробувальна станція Державного науково-дослідного інституту хімічних продуктів м. Шостка, Донецький казенний завод хімічних виробів, Державне підприємство «Науково-виробниче об'єднання «Павлоградський хімічний завод».

18 квітня 2012 року підписані тристоронні контракти (НСПА (колишня NAMSA) – Міністерство оборони України – головні виконавці) на виконання робіт з утилізації звичайних боєприпасів та стрілецької зброї в рамках 2 етапу проекту.

01 лютого 2013 року підписано контракт на утилізацію протипіхотних мін ПФМ-1. Дотація – 1.8 млн Євро. Станом на 19.02.2013р утилізовано: 6 958 тонн звичайних боєприпасів; 100100 од. ЛОСЗ;

Щодо співробітництва Україні в рамках програм Вишеградської четвірки

Вишеградська група (В4) не створювалась як альтернатива загальноєвропейським інтеграційним проектам. В4 не конкурує з іншими організаціями Центрально-Східної Європи. Навпаки, діяльність групи направлена на поглиблене співробітництво з іншими країнами, зокрема сусідніми, та міжнародними організаціями в інтересах розвитку демократії і поширення європейських стандартів політики і суспільних процесів.

Для В4 пріоритетним є співробітництво з іншими міжнародними ініціативами: з Північною Радою, групою країн Західних Балкан, Бенілюксом, державами Балтії, а також розвиток формату "В4+". Даний формат було запроваджено для діалогу з Австрією і Словенією, але згодом його було розширено на інші держави, зокрема **Україну** і Японію.

На теперішній час одним із основних пріоритетів військового співробітництва країн Вишеградської групи є вирішення організаційних питань з формування спільної бойової тактичної групи ЄС (далі – БТГр ЄС), яка має бути сформованою під польським командуванням та готовою до виконання покладених на неї завдань у першій половині 2016 року.

6 березня ц.р. у м.Варшава міністрами оборони країн В-4 був підписаний Лист-намірів (Letter of Intent) про формування спільної БТГр ЄС, який розглядається як важливий внесок Польщі, Словаччини, Чехії та Угорщини у розбудову європейської оборонної політики.

Главами оборонних відомств Польщі, Словаччини, Чехії та Угорщини були погоджені основні принципи комплектування спільної БТГр ЄС та попередньо затверджений загальний внесок кожної з країн В-4 до її складу.

Загальна чисельність особового складу спільної БТГр ЄС бригадного рівня затверджена на рівні 3 тис. осіб, з них від:

- Республіки Польща – 1300-1600 військовослужбовців (остаточна чисельність буде визначена до кінця поточного року за результатами погодження країнами В-4 всіх питань з формування спільної БТГр);
- Чеської Республіки – 700-800 військовослужбовців;
- Словацької Республіки – до 400 військовослужбовців;
- Угорщини – 300-350 військовослужбовців.

Ведучою країною з формування спільної БТГр ЄС визначена Польща, яка виділяє до її складу основну частину бойових сил і спеціалізованих підрозділів.

У свою чергу інші країни В-4 відповідатимуть за:

- Чеська Республіка – медичне і логістичне забезпечення;
- Словацька Республіка – захист від зброї масового ураження;
- Угорщина – інженерне забезпечення.

У той же час країнами Вишеградської четвірки поки-що не вирішене питання щодо виділення в інтересах спільної БТГр ЄС наступних спроможностей:

- підрозділу бойових вертольотів;
- підрозділу тактичної медичної евакуації "MEDEVAC" (питання погоджується між Чехією /літак Airbus 319/ та Польщею /літак С-130 "Геркулес"/);
- стратегічних авіаційних транспортних перевезень.

Для остаточного погодження структури спільної БТГр ЄС та внеску кожної країни В-4 до її складу згідно з рішенням міністрів оборони країн Вишеградської четвірки при генеральних штабах були створенні спеціальні робочі групи. Експертами ЗС Польщі, Словаччини, Чехії та Угорщини були опрацьовані пропозиції щодо можливого вирішення питання досягнення вимог до кожної окремої спроможності та забезпечення системи управління і зв'язку.

Завершити всі організаційні і технічні питання з формування спільної БТГр ЄС планується до кінця 2013 року. В 2014 році планується розпочати на національному рівні плану підготовку підрозділів, які виділяються до складу БТГр. У 2015 році в рамках В-4 буде проведено ряд спільних навчань, які завершаться бойовим злагодженням БТГр та її сертифікацією.

Країни Вишеградської четвірки намагатимуться сформувати спільну БТГр ЄС за рахунок власних сил і спроможностей, так як цей проект розглядається як перший визначний внесок Вишеградської групи до практичного наповнення оборонних спроможностей Євросоюзу.

У разі їх недостатності – офіційні запрошення щодо участі в її формуванні отримають країни-партнери Вишеградської четвірки. Зокрема, міністрами оборони В-4 одногослодно прийняте рішеннями, що потенційними партнерами будуть Україна, Австрія, Хорватія та Сербія.

Україна на сьогодні розглядається всіма країнами Вишеградської групи як основний із претендентів на забезпечення спроможності спільної БТГР ЄС в стратегічних авіаційних транспортних перевезеннях.

Готовність спільної БТГР ЄС до виконання завдань за призначенням – 1 січня 2016 року.

Загалом, після закінчення процесу формування та проходження етапів бойового злагодження БГ ЄС повинна бути готова до виконання завдань за призначенням на 15-й день після отримання розпорядження на розгортання.

Воєнно-політичний діалог України та країн Вишеградської четвірки відбувається в форматі щорічної зустрічі керівників оборонних відомств.

В ході зустрічі сторони визначають проекти, які можуть бути цікаві як для України, так і для Вишеградської четвірки. Так протягом останніх років в рамках визначеного формату підписано наступні міжвідомчі угоди: між Міністерством оборони України та Міністерством оборони Словачької Республіки про співробітництво у військовій сфері та між Міністерством оборони України та Міністерством оборони Чеської Республіки про співробітництво у галузі військової географії.

Подальші дії у розвиток багатосторонньої співпраці України та країн В-4 залежатиме насамперед від послідовності політичного курсу, наявності політичної волі, фінансування, якості планування та від успішності попередніх етапів співпраці.

Сьогоднішній стан такої співпраці може бути визначений частково успішним, хоча спектр такої співпраці з огляду на виклики безпекової та оборонної політики вочевидь є недостатнім і вимагає більш послідовного та амбітного підходів до планування та реалізації.

Аналітична робота написана в рамках проекту «Співпраця між аналітичними центрами Вишеградської четвірки та України задля підтримки публічної дискусії з євроінтеграційних питань та адвокації реформ». Партнери проекту: Інститут центральноєвропейської політики (Central European Policy Institute, Словаччина), Інститут економічної політики EUROPEUM (EUROPEUM Institute for Economic Policy, Чехія), Угорський інститут міжнародних справ (Hungarian Institute of International Affairs, Угорщина).

Проект «Співпраця між аналітичними центрами Вишеградської четвірки та України задля підтримки публічної дискусії з євроінтеграційних питань та адвокації реформ» координується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду та Міжнародного фонду «Відродження».